

3. Сідашова С. О. Динаміка селекційного меланізму стада української червоної молочної породи і продуктивно-репродуктивні показники дійних корів /С.О. Сідашова// Зб. статей V Міжнар. наук. - практ. конф. «Сучасні аспекти технологій виробництва і переробки продукції тваринництва», 25-26.10.2018 р. МНАУ, Миколаїв 2018.

4. Niedzwiedz A. Role of free radicals in oxidative stress-basic knowledge for clinician / A. Niedzwiedz, I. Maksymovych, K. Kubiak, M. Jankovski //Наук. вісник БНАУ. -2017. Вип. 1 (133). С.77-82.

УДК 619:618.619-002:636.22/.28

## ЕТИОЛОГІЯ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНИХ ХВОРОБ У КОРІВ

Скотаренко В. М., 6 курс 5.10

211 «Ветеринарна медицина»

Роман Л. Г., к. вет. н., доцент

*Одеський державний аграрний університет*

**Актуальність.** Головною причиною виникнення післяродових захворювань матки та яєчників є метаболічні порушення [1]. У зв'язку з цим виникає необхідність комплексних досліджень фізіологічних механізмів нейрогуморального регулювання відтворної функції корів. Встановлено [2], що ігнорування вимог годування та утримання тільних корів призводить до зниження народжуваності телят [3]. Крім того, порушення умов існування роділь можуть бути етіологічним фактором порушення обміну речовин після родів (ацидоз, кетоз, остеодистрофія, післяродовий парез та залежування) корів.

**Мета досліджень** – виявити ступінь метаболічних порушень в організмі корів на різних стадіях репродуктивного циклу і встановити їх взаємозв'язок з акушерсько-гінекологічною патологією.

**Матеріали та методи.** Роботу виконували на базі ДП «Експериментальна база «Дачна» СГІ–НЦНС НААН України Біляївського району Одеської області, лабораторії кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин, лабораторії клінічної біохімії ННЦ «ЛЕКВМ». Матеріалом для дослідження була сироватка крові від піддослідних корів з різним репродуктивним циклом (період сухостою, перші дні лактації, середина лактації, запуск) і дані клінічного та акушерсько-гінекологічного дослідження корів нової червоної української степової породи і їх голштинізовані гібриди.

Стан білкового метаболізму речовин вивчали за вмістом у сироватці крові загального білка, білкових фракцій (альбумінів, глобулінів) - спектрофотометрично [4]. Також, у сироватці крові визначали активність ферментів аланінамінотрансферази (АлАТ; КФ 2.6.1.2) та аспартатомінотрансферази (АсАТ) - за методом Райтмана і Френкеля, глюкозу - за монооксигеназним методом, кальцій і фосфор - за загально прийнятими методиками, кислотну ємкість - за методом Неводова.

**Результати досліджень.** За принципом пар-аналогів було сформовано 4 групи тварин. У кожну групу включали клінічно здорових тварин. З метою виявлення порушень обміну речовин проводили біохімічне дослідження крові. Під час проведення експерименту клініко-гінекологічним та ультразвуковим дослідженням було охоплено 210 корів ДП «ЕБ «Дачна».

Акушерсько-гінекологічну патологію виявили у 86 корів (24,0 %). При цьому гіпотонію матки зареєстрували у 5-х корів (2,3 %), субінволюцію матки - у 7 (3,4%), гострий післяродовий гнійно-катаральний ендометрит - у 17 (8,4 %), хронічний і субклінічний ендометрит відповідно - у 5 (2,3 %) і 7-х (3,4 %) голів, фолікулярні та лютеїнові кісти - у 3,9 % та 4,8 % тварин. Також одночасно було зареєстровано післяродовий ендометрит і мастит у 10 корів (4,7 %).

За результатами проведених досліджень у високопродуктивних корів, у яких виявили и затримку посліду, відмічали гнійно-катаральний ендометрит у 74,2 % випадків. За нормальних родів ендометрит виявили у 3 корів.

Так, у корів перед запуском констатували наближення рівня загального білку до нижньої межі норми, зниження рівня глюкози, загального кальцію, Р та вітамінів А, Е відповідно на 28,7%; 18,4; 31,5; 38,7 та 41,9 % ( $P < 0,05$ ).

З мінеральних речовин найбільше значення для нормального відтворення приплоду має вітамін Е, Са та Р.

За фосфорної недостатності реєстрували дисфункцію матки та яєчників (персистенцію фолікулів, яка супроводжувалася метрорагіями, кістозну дегенерацію фолікулів, кісти жовтих тіл, гіпотонію та атонію матки). За порушеному співвідношенні Р/Са знижується рівень неспецифічної резистентності організму, розвивається кетоз та ацидоз.

У первісток у 1-шу декаду після родів виявили знижений рівень загального білку на 8,9 %, активність гепатоспецифічних ферментів АсАТ та АлАТз знижена на 17,7 %. У тварин цієї групи мало місце найнижча кількість кислотної ємкості. У сироватці крові корів, які знаходились на 5-му місяці стільності, було виявлено зниження рівня глюкози та вітаміна А на 27,4% та 33,2 % відповідно ( $P < 0,05$ ).

Від 10-ти корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний ендометрій, відібрали змиви із матки для індикації та ідентифікації мікробного пейзажу, а також визначення її патогенності.

За бактеріологічного дослідження ідентифікували мікроорганізми: стафілококи (13,8 %) (*Staph. aureus*, *Staph. albus*), кишкова паличка (16,4 %); бактерії групи протея (14,3 %) (*P. morganii*, *P. vulgaris*, *P. Mirabilis*).

### **Висновки.**

Акушерсько-гінекологічна патологія встановлена у 96-ти корів (24,0 %) від числа обстежених у ДП «ЕБ «Дачна» Біляївського району Одеської області, у тому числі патологію матки виявили у 32 корів (34,6 %).

При бактеріологічному дослідженні мікрофлори матки у корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний ендометрит, виділили коки (39,1 %); *Staph. aureus*, *Staph. Albus*; *Str. faecalis* та палички (60,9 %); *E. coli communs*; *P. morganii*, *P. vulgaris*, *P. mirabilis*; *Bact. pyocyaneum*.

Встановлена прямо-пропорційна залежність між метаболічними порушеннями, а саме дефіцитом вітаміну А та порушенням кислотно-лужної рівноваги (ацидозом) і виникненням акушерсько-гінекологічних захворювань.

### Список літературних джерел

1. Станко Ф. Бобош. Вплив періодів лактації та бактеріальної забрудненості на концентрацію IgG у сироватці молока корів/Бобош Ф. Станко//Ветеринарна медицина: Міжвідом. темат. наук. зб.: Харків, 2015. Вип. 98. С. 93-95.
2. Коваленко Л.В. Діагностика метаболічних порушень у великої рогатої худоби/ Л.В Коваленко, О.П Руденко, В.С Бойко та ін.//Ветеринарна медицина: Міжвідом. темат. наук. зб.: Харків, 2015. Вип. 101.С. 166-167.
3. Reitman S. [Текст. / S. Reitman, S. Frenkel //Am, J.Clin. Pathol., 1997. V.27- P.56.
4. Лабораторные исследования в ветеринарии: Справочник [Текст] / Под ред. Б.И. Антонова // М. : Агропромиздат, 1989.320 с.

УДК 619:591.4:591.1

### АНАТОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТІЛА ШИНШИЛ.

Станішевський Д. Ю., 1 к., 4.10 211 «Ветеринарна медицина»,

Коренева Ж. Б., к. вет. н., доцент,

Запека І.Є., к. вет. н.,

Діскант В. О. 2 к., 5.10 211 «Ветеринарна медицина»,

Одеський державний аграрний університет

[JannaKoreneva1965@ukr.net](mailto:JannaKoreneva1965@ukr.net)

**Вступ.** Шиншила (Chinchilla) – дрібний гризун родини шиншилових. Батьківщина цих тварин Південна Америка. В природніх умовах шиншили можуть самотійно рити нори, або селяться між каменями в невеликих печерках. Шиншили зустрічаються в гірських чагарниках і луках на висоті від 3000 до 4500 м. Біологи розрізняють два види шиншил: звичайна шиншила чи довгохвоста шиншила (*Chinchilla lanigera*) та куцохвоста шиншила (*Chinchilla chinchilla*). Сьогодні цих тварин занесено до червоного списку Міжнародного союзу охорони природи.

Шиншили мають добре розвинені органи чуття і тому вони добре орієнтуються в горській місцевості в темні часи доби і є нічними тваринами. Тварини мають досить швидку реакцію, що компенсує слабкий, монокулярний зір, але вони добре бачити в темряві. Домашні шиншили крупніші, ніж дикі. В природніх умовах розміри тіла тварин коливаються в межах 20-40 см, вуха можуть сягають 4-6 см, вуса- вібриси - до 10 см; маса тіла самців від 350 до 500 г, самиць – від 400 до 550 г.

В Україні шиншили поширені, як домашні улюбленці. Шиншили досить чутливі до мінімальних порушень умов утримання та годування і тому часто можуть хворіти на заразні та незаразні захворювання. [1-5]

**Мета роботи** визначити анатомічні особливості будови тіла шиншил.

**Результати власних досліджень.** Шиншили відносяться до гризунів середніх розмірів: довжина тіла – 25-35 см, довжина хвоста до 15см. Тварини